

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	K 24—	v upravnosti prejemam:
celo leto	12—	celo leto K 22—
pol leta	6—	pol leta 11—
četrt leta	2—	četrt leta 5:50
za mesec		na mesec 1:90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vraca.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, (I. nadstropje na levo), telefon št. 34.

Oseneška zarota proti koroškim Slovencem.

(Dopis iz Rožne doline.)

Zelja dr. Brejca, dr. Arneje in tovarisev se je izpolnila. »Vse narodno delo na Koroškem je enotno organizirano, prepojeno od istega duha, zato složno« — od kar so preznali Ciril - Metodovo družbo iz dežele. Po zatrjevanju omenjenih voditeljev smo smeli pričakovati, da tudi vremena nam Korošcem bodo se zjasnila in zvezde milše nam sijale. Zato smo tudi mi starejši, ki ne moremo prav zaupati novemu »enotnemu duhu«, vendar le molčali, da nas ne razkrivijo za razdiralec sloge in za narodne izdajice.

Prejšnje čase sem rad poročal o vsakem narodnem pojavu »Miranu«, toda zadnja leta sem spoznal, da želijo pri »Miranu« le poročati, ki so pobravana v enotnem, po mojem enosranskem duhu. A tako delo sem raje prepustil župnikom in kaplaniom in njihovim poslušnim oprodam.

Tudi vse novejše kričeče krvicu nam koroškim Slovencem sem vestno zasledoval ter stiskal pesti onesmoge jeze. Pri drugih narodih bi v enakih slučajih prisegel maščevanje in skupno obrambo celokupnemu narodu. Vodstvo naroda bi poskrbelo, da čita tem svet. Spomnimo se le na razne afere, ki so jih imeli zadnja leta Poljaki na Pruskom, a takoj so polnili dopisi iz Poznanja vse poljske časopise v Avstriji, in sicer vseh strank. Za to so skrbeli prizadeti Poljaki na Pruskom sami. O oseneški zaroti, ki se izvršuje sedaj nad nami koroškimi Slovenci, pa prinaša razun »Mir« poročila le »Slovenec« kot dokaz, da je delovanje naših »voditeljev« res enotno organizirano in prepojeno od istega duha. Dasi nisem strankar, vendar me je zgrabilo, ko sem čital te dni v »Slovencu«, ki ocita vašemu listu, da ne piše cesar o naših krvicah. Hinave! Enotno organizirano delo je pozvočilo, da se pri nas ne upa nične dobitovati v napredne liste, ker ga ta krov izvaja in razpije za krščenja sloge, za brezverca, renegata itd. Sploh pa smo razun učiteljev, ki pa je ali odpadniško ali pa v pregnanstvu, le redki, ki bi bili sposobni slovenskega dopisovanja. Oni redki učitelji, ki so med nami, pa so pod strogo duhovniško kontrolo. Iz vsega

sledi, da vašega lista ne zadene nikaka krivda, ker bi gotovo vedno rad prinašal tozadevne vesti, ako se mu sporoča od zanesljive strani. Ako bi tedaj našim voditeljem res bilo kaj na tem, da izve ostali slovenski, da, širni slovanski svet, bi sami poskrbeli, da dobe poročila nele vsi slovenski, temu vsi vplivni slovenski časopisi brez razlike.

Sedaj pa k stvari sami. Zadnji dogodki res kažejo, da se je sklenila med vsemi Nemci in vsemi oblastnimi zarota, kako čimprej ugonobiti koroške Slovence. Krvice so tako očitne in vneboviječe, da, ako bi se kaj sličnega zgodilo pod turškim sultantom živečim narodom, posredovalo bi takoj velesil. Naj bi se kaj sličnega zgodilo Nemcem v inozemskih kolonijah, poslat bi cesar Viljem svoje bojno brodovje. Mi koroški Slovenci pa živimo v ustavnji Avstriji, v deželi, kjer imamo prvi in edini domovinsko pravico, ker smo imeli nekoč celo deželo, kjer je imela naša beseda edino pravico celo pred vladarjem.

Zarota se je pripravljala že dolgo ter se tudi polagoma, toda bolj prikrito izvrševala. Prvič so izdali zarotniki svoje načrte, ko so v našem deželnem zboru protestirali proti slovenskemu imenu za našo prestolnico. In vendar je Celovec stara prestolnica nekdaj strogo slovenske dežele, in se pred dobrimi 50 leti so imeli Slovenci v Celovcu veliko večino.

Zato se je ves svet smejal pijači in grožnji celovškega župana v deželnem zboru, da bo dal zapreti vsega Slovence, ki bo na celovškem kolodvoru zahteval vozni list slovensko. Cesar bi paš v Sandžaku ne smel storiti, ker bi gutan na zahodno velesil takoj postal v prognanstvo, to si je drznil storiti v Celovcu od cesarja potrjeni župan, ki je prisegel pravičnost na avstrijski ustav. Njegovi pandurji so tirali v ječo kot razbojnika dva ugledna Slovence, ker sta govorila na kolodvoru slovensko. Ker sta se poslužila pravice, ki jo je cesar v § 19. drž. osnovnih zakonov dal vsem svojim narodom, postopali so z njima kakor z veleizdajnikoma. Povsod drugod bi javnega organa, ki bi si drznil izdati podoben ukaz, brzojavno odstavili ali pa poslali k njemu — psihijatra. Naj bi se Nemci v Abesiniji zgodila slična krvica, takoj bi imel Menelij nemškega konzula na vratu ter bi se ne dal poprej odpraviti, da ne dobi polnega zadoščanja. Pri nas pa par

Izhaja vsak dan zvečer izvzemši nedelje in praznike.

Inserati veljajo: petostopna petit vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri vecjih inseracijah po dogovoru.

Upravnemu naj se pošljajo naročnine, reklamacije, inserati itd.

to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročnina brez istodobne vposlatne naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6:50
na mesec 2:30

za Nemčijo:

celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka

Upravnemu: Knaflova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče na levo), telefon št. 85.

Austrijski Lloyd prodaja vladu svojo ladjevnicu v Trstu.

O tej prodaji se sicer govorji že več nego leta dni. Vendar se do sedaj ni vedelo nič gotovega. Celo socijalni demokrati vodje, kateri bi se v prvih vrsti morali zanimati, ker bi po tej prodaji trpel tržaško delavstvo, niso uvaževali te govorice, ki se sicer precej, in celo preveč vstajajo širila. No, sedaj je pa ta prodaja skoraj gotova stvar. Vlada — trgovinsko ministrstvo namreč — potrebuje oni prostor, na katerem se nahaja Lloydov arsenal, za razširjenje novega pristanišča. Od druge strani bi se pa Lloydova parobrodna družba rada rešila bremena, ki je ga tvori arsenal. In tako je prišlo do načelnega sporazuma med Lloydovo družbo in vladom, da družba prodaja vladu prostor, na katerem se sedaj nahaja arsenal. — Lloydova družba pa namerava prenesti svoj arsenal v — Tržič (Monfalcone), na Furlansko. In vsled tega nastaja pereče celokupnemu slovenskemu narodu na Koroškem, neposredno pa vsemu slovenstvu sploh.

Brez manjših krvic, ki so strategične poteze skupne nemške zarote, pa skoraj ne nime dan. Tu pobrejajo šolske oblasti otrokom slovenske katekizme, tam vrže okrajni šolski svet slovenske knjige iz šolskih knjižnic, v Borovljah se je izvršil dogovoren tolovajski napad na shod Ciril - Metodove podružnice in na ustanovni shod »Sokola«, na Brnei so naskočili »Tamburaški dom«, v Grebinju so brez vzroka zaprli »Narodni dom« itd. itd. In za vse te napade vedo takoreč že v naprej politične oblasti, vse napade organizirajo in vodijo uradniki državne in južne železnice, e. kr. pošte itd.

Voditelji koroških Slovencev pa so srečni, da je vse narodno delo enotno organizirano in prepojeno od istega duha. Zato pa njihovo glasilo »Mir« zavlačuje dalje črevo o razmerju med »Slov. šolskim društvom« in »Družbo sv. Cirila in Metoda« ter je srečno, da so odrešeniki dr. Breje, dr. Arneje in tov. preprečili, »da bi mogla družba sv. Cirila in Metoda v kalnem ribariti in naše šolsko društvo od dela med narodom stran odritati.«

To so dosegli, odrinili so za uas velezaslužno Ciril - Metodovo družbo od dela, a zdi se mi, da le za to, da morejo sami — v kalnem ribariti.

To je preseglo, odrinili so za uas velezaslužno Ciril - Metodovo družbo od dela, a zdi se mi, da le za to, da morejo sami — v kalnem ribariti.

V tistem hipu, ko sem sklenil bojevati se z živiljenjem in si s trudom ustanoviti primerno eksistenco, sem tudi zamoril onega drugega človeka v sebi, človeka, ki je hotel le z dušo živeti, ne brigajoč se za realnost. Ubil sem ga, potlačil ga v najbolj skriven kot svojega bistva, misleč, da bom kar tako premenil znacaj kakor premenim plašč, kadar starega zavrem. Začetkoma je šlo; vse svoje mišljene sem poglobil v to, da nemurno delam in delam brez počitka, da pride do klinja, ki mi ustvari siguren položaj v človeški družbi. Tudi prejšnja lahkomiselnost mi je v prid prišla, lažje sem premagal nevarna pota, ki so me gnala zopet v vrtince duševnega živiljenja.

Le tupatam se je dvignilo nekaj v meni, sililo na dan in zahtevalo, naj dam duši in sreči več hrane, kateri telesu. Boj je bil večkrat lud, toda kratek, zagnal sem se zopet v delo, siloma odvornil misli proč in jih osredotočil na predmet, ki sem ga imel pod rokami. Ssačoma sem se navadil tega filistrskega živiljenja in misli, da jo moj drugi človek že polnoma ubit.

Komaj sem se pa malo oddahnil od vsakdanje tlake, se mi je s tem večjo silo pojavilo notranje živiljenje. Upiral in bojeval sem se z vso močjo, da ukrotim uporno dušo. Ne gre, pa ne gre! Videli ste že rokoborec, vi-

LISTEK.

O ubitem človeku.

(Daleje.)

Nekdaj ni bilo bolj idealnega mladeniča od mene. Vse, kar je bilo dobro, sem imel. Vsakega človeka sem smatral za dobrega in skrajno nesrečen bil, ko bi koga le malo žalil. Tudi mene ni nihče žalil, ker ni imel povoda, kajti bil sem res blag človek brez vsake zlobnosti v srcu. In kako sem bil srečen v svojih bornih razmerah, pa tudi bogat! Solnce je bilo moje, zvezde so bile moje, vsa lepa narava je bila moja in bil sem tako bogat v duši in srcu, da sem vedno z jasnim obrazom in smehljajem hodil okoli, češ: kdo želi kaj sreče, meni je že odveč! Dal sem izraza svojim občutkom: kakov studente so mi vrele pesni iz sreča in uanizal sem jih zvezek za zvezkom. Pisal sem povesti, igre in čital vse boljše stvari starih in novih pisateljev in pesnikov. Gledališke predstave nisem nobene zamudil in naslajal sem se z vsem, kar mi je moglo umetniškega nuditi naše mesto. V sebi sem občutil silo in moč in zmožnost, da bom veliko koristil javnosti, da bom literarno in drugače odličen de-

lavec in sanjal sem o lepoti živiljenja, o potu, po katerem bom hodil do poznosti, vedno mlad in čil, nihče duševno izberpan, saj sem bil vendar bogat in občutl v občutju, da je vse bolj vse bolj. Skratka, postal sem filister, kakor stoji v knjigi. Da bi pesmi koval in pisal romane, mi se na misel ne pride, pa tudi nisem več zmožen za take neumnosti. Niti ne čitam več pesmi ali kako boljše čtivo. Čitam senzacijonalne povesti in pikantne dogodobice, od boljših stvari berem samo kritike, da v družbi ne pridevam v zadrgo. Koncerte grem poslušati, toda le take pri pogrujenih mizah in pri katerih igra prvo vlogo boben in trobente. Tudi v gledališču se parkrat zaidem, a le kadar je prav lepa scenerija ali če se veliko strejla ali če pride kakšna kobila na oder.

Zvest sem torek ostal prvočne sklepnu in če me kdo vpraša, kako mi je, pravim vsakemu, da sem zadovoljen s svojo osodo in srečen človek. Marsikdo me še blagruje, da se mi tako dobro godi.

Kako morete torej Vi reči, da nisem tak kakoršnega se kažeš, ampak da sem ubit človek.

Postal sem korekten človek, dobroj državljan z zlato verižico pri srebeni uri. Uživam nekaj ugleda in spoštovanja in veste in izpolnjujem

dolžnosti svojega poklica, da me še hvalijo. Godi se mi dobro; sempatija zahaja v gostilno, kjer imam stalno družbo, in naročen sem na dober časopis, da se poučim o dnevnih vprašanjih. Skratka, postal sem filister, kakor stoji v knjigi. Da bi pesmi koval in pisal romane, mi se na misel ne pride, pa tudi nisem več zmožen za take neumnosti. Niti ne čitam več pesmi ali kako boljše čtivo. Čitam senzacijonalne povesti in pikantne dogodobice, od boljših stvari berem samo kritike, da v družbi ne pridevam v zadrgo. Koncerte grem poslušati, toda le take pri pogrujenih mizah in pri katerih igra prvo vlogo boben in trobente. Tudi prejšnja lahkomiselnost mi je v prid prišla, lažje sem premagal nevarna pota, ki so me gnala zopet v vrtince duševnega živiljenja.

Le tupatam se je dvignilo nekaj v meni, sililo na dan in zahtevalo, naj dam duši in sreči več hrane, kateri telesu. Boj je bil večkrat lud, toda kratek, zagnal sem se zopet v delo, siloma odvornil misli proč in jih osredotočil na predmet, ki sem ga imel pod rokami. Ssačoma sem se navadil tega filistrskega živiljenja in misli, da jo moj drugi človek že polnoma ubit.

Komaj sem se pa malo oddahnil od vsakdanje tlake, se mi je s tem večjo silo pojavilo notranje živiljenje. Upiral in bojeval sem se z vso močjo, da ukrotim uporno dušo. Ne gre, pa ne gre! Videli ste že rokoborec, vi-

deli premagance na tleh, kako se zvija pod rokami zmagovalca in se skuša osvoboditi. Tako se moja notranjost zvija pod zunanjim živiljenjem in nekaj let sem ne morem pa ne morem več krotiti razburjene notranosti. Odporn je veliko manjši nego poprepj in duša bolj dovtvetna za vrtice. Zato se pa nič več ne branim in živim dvojno živiljenje: eno zunanj za vse ljudi, eno pa zase. Moje zunanje živiljenje poznate.

Notranje živiljenje, to je pravo živiljenje, ki ga živim, Vam pa hočem zdaj odkriti. Težko je to. Ko bi svet že iznašel, kako se duša fotografira, bi Vam dal tako fotografijo, toda opisati vse misli in čutenje duševnega živiljenja je nemogoče. Le nekak obris ali namigavanje Vam lahko dam.

Moje pravo živiljenje, ki ga pa ljubosumno skrivam pred vsakim, je zame deloma raj, deloma pekel, češče še pekel. Ce sem sam, ga živim vedno, toda prime me tudi v družbi. Zamislil sem, gledam onega, ki govori, pa ga ne razumem. Nekam čudno mi gledajoč oči in dostikrat me vprašajo: »Na kaj pa misliš?« In ako se z vso močjo ne uprem, da potlačim notranje živiljenje, tedaj moram proč iz družbe, biti moram sam.

(Daleje prihodnjek.)

tek, dne 25. t. m. Upati je, da se temu protestnemu shodu pridružijo tudi tržaški socijalni demokrati, ki si nadavajo naslov: edinih zastopnikov tržaškega delavstva. Če se pa že noče udeležiti tega shoda in se pridružiti tej akciji »N. D. O.«, potem pa morajo vsaj sklicati i oni enak shod in glasovati na istem za resolutejo, ki bo na vsak način moral biti identična oni, ki se bo sprejela na shodu »N. D. O.« — Pa da se povremo v glavnemu argumentu tega članka: Lloyd torej proda prostor svojega arsenala vladi, ki ga ima prorabiti v svrhu razširjenja novega pristanišča pri Sv. Andreju. A to pristanišče — kakor trdijo izvedenci — ne bo — takoreč — nikako pristanišče, ampak prostor nevarnosti. Da, resnica je to, da bodo parniki v novem pristanišču tržaškem skoraj v večji nevarnosti, nego na prostem morju. Burja je namreč ravno na onem mestu naravnost grozna. Poleg tega je še konformacija prostora (ki nikakor ni kak zaliv, ampak je celo rt) tako, da ne nudi nobenega zavjetja pred burjo. Eso dve dokazov: Minole zime je bila v onih vodah trdno vsidrana vojna ladija (imena se v trenotku ne spominjam), katera so, po splavljenju, dokončavali (devanje strojev, jambor i. dr.). Neko noč je burja prav presneto pihala in drugo jutro so si ljudje, ki so hoteli videti rečeno vojno ladijo, zastonj meli oči: ladje ni bilo več: burja jo je bila odnesla naravnost proti obrežju sosedne Italije. To vanje je bil slučaj. Eso Vam druga: V torem, dne 16. t. m. so iz Lloydovega arsenala splavili 119. v onem arsenalu zgrajeni parniki. Temu parniku je ime »Gastein«. In glej, parnik »Gastein« je bil že na svoji deviški plovitvi po slani morski vodi v resni nevarnosti: bil je ravno čas oseke: voda se je torej odtakala od kopnega, burje sicer ni bilo, ker je pihal le tako slabotenu severo - zapaden vetrič: in to je bilo dovolj, da sta odtok in rečeni vetrič zagnala komaj splavljeni parniki z močnim remorkerjem »Plutom« vred na notranji nasip valjoma, in če bi ne bil prihite na ponoc remorker »Audax«, ki se je slučajno nahajal v bližini, bi se bila gotovo pripetila nesreča: komaj zgrajeni komaj splavljeni parniki bi bil izgubljen. Ta dva slučaja pričata dovolj jasno, kako slabo je vrla izbrala prostor za gradnjo novega pristanišča. — Da bi nam pa kdo ne prisel oporekat, češ, naj mi v Ljubljani, sodimo o Ljubljanci, povemo, da je gori izrazenega mnjenja tudi tržaški »L' Indipendente«, ki je v svoji številki od četrtega, dne 18. t. m. priobčil članek, v katerem povedarja, in sicer na podlagi izjav tehnikov strokovnjakov, da je novo pristanišče tržaško vrlo nevarno za ladije.

* * *

Vitez di Deinetrio, predsednik tržaške trgovske zbornice, se je bili te dni podal k tržaškemu županu drju. Valeriu, v svrhu, da se skliče v skupno sejo deželnega odbora in trgovske zbornice, ki naj bi, v interesu Trsta s posebnim ozirom na delavske sloje, protestirala proti prenosu Lloydovega arsenala iz Trsta o Tržič. Ta seja se vrši danes. Pripravuje se, da se bo na seji skleniti protestirati proti prenosu arsenala iz Trsta sploh, in, če se že ima prenesti iz Trsta, naj se arsenal prenese v Žavje, a k večjemu v Milje.

Politični položaj.

Čehi.

P r a g a , 21. novembra. Poslanec Kramář je imel danes na shodu mladočeškega dijaštva govor o češki politiki. Politično samostojnost dosežejo Čehi: 1. z reformo notranje uprave v smislu decentralizacije, in k temu je le ena cesta: politična moč na Dunaju; 2. z resnično demokratično politiko, s tega stališča je treba gledati tudi na narodnostno vprašanje; 3. z gospodarskim in kulturnim napredkom; 4. s tem, da smo v kulturnem oziru sami svoji, ne smemo se dati voditi od teh, ki niso naši in ne čutijo z nami. Svoje življene moramo urediti v češkem in slovenskem duhu. Boj proti klerikalizmu je neizogiben; ne proti veri ljudstva, marveč proti zlorabi vere v politične namene, proti cerkveni politiki.

P r a g a , 21. novembra. Mladočeški izvrševalni odbor se je posvetoval popoldne na zaupni seji o situaciji. Referiral je dr. Kramář. Tudi češki radikalci so imeli sejo. Češke stranke vztrajajo na svojem znanem stališču, da morajo dobiti najprej garancije za spremembo sistema, potem šele opuste obstrukcijo. Zatrjuje se, da bodo seje državnega zabora, ki prično zopet v sredo, popolnoma brez uspeha, dokler se ne ugoditi zavetav »Slov. Enot«.

P r a g a , 22. novembra. V Lysi se je vršil včeraj shod zaupnikov češke agrarne stranke, na katerem se je izreklo poslanec Prašku popolno zaupanje in poslancu Stápiškemu zahvala za podporo, ki jo je »Poljska ljudska stranka« izkazala »Slovenski Enoti«.

Delegacije.

D u n a j , 22. novembra. Čuje se, da bodo delegacije sklicane za 10. decembra.

Minister Burian.

D u n a j , 22. novembra. Državni finančni minister baron Burian bo, kakor se govori, odstopil že pred zborovanjem delegacij. To vest potrjuje »Pester Lloyd«, ki dostavlja, da bo njegov naslednik grof Zichy. Obenem z baronom Burianom bo odšel tudi sekcijski šef dr. Horowitz.

Krisa na Ogrskem.

Kronska svet.

B u d i m p e š t a , 22. novembra. Točke, ki se bodo obravnavale v južnem kronskem svetu, so — kakor se poroča iz dobro informiranih krogov — sledeče: 1. Vladar je pravljjen dati nekatere vojaške koncesije, osobito glede polkovnega jezika. — 2. V zunanjem zastopanju naj dobi Ogrska popolno paritetno, diplomatsko osobje mora znati nemško in madjarsko. Samostojnost Ogrske naj se na zunaj bolj kot dolesje povdaria. — 3. Častništvo in vojaštvo zrebcaren na Ogrskem, ki je bilo dolesje podrejeno državnemu vojnemu ministrstvu, bo podrejeno honvednemu ministrstvu. — 4. Kralj dovoljuje izplačevanje v gotovini; zahteva pa podaljšanje bančnega privilegia do 1. 1917. event. do 1920; glede samostojne banke se ne poda nobena izjava in nobena obljuba. — 5. Brez pogojno se morajo skleniti takoj carinske pogodbne z balkanskimi državami, in sicer potom naredb, če to parlamentarnim potom ne pojde. — 6. Votirati se mora redni proračun ter 500 milijonov kron značajoči troški aneksije Bosne in Hercegovine in ostali vojaški troški.

Iz Bosne.

S a r a j e v o , 22. novembra. Včeraj so se vršile na rotovžu volitve v bolniško blagajno sarajevsko, prvi zavod te vrste v Bosni in Hercegovini. Kandidate so postavili socialni demokratie in hrvaški narodni delevaci. Socialdemokratična lista je zmagala z veliko večino.

Kulturni boj.

P a r i s , 22. novembra. Ponovne afere v šolah utrijejo antiklerikalno gibanje. Casopisje zahteva od države strogega postopanja. Zadnji nagovor papežev je vzbudil v zbornici veliko ogroženje, ker je papež imenoval francoske učne knjige brezbozne.

Dnevne vesti.

+ Politično in gospodarsko društvo za šentpetersko-kolodvorski okraj priredi v četrtek 25. t. m. ob 8. zvečer v gostilni: g. J. Počivalnika na Sv. Petru cesti javno zborovanje. Poročata g. dr. Ivan Tavčar in g. Jos. Turk.

+ Uspeh nedeljskega shoda v »Unionu«. Od popolnoma zanesljive strani se nam piše: V nedeljo sem se ob 11. ponoči vračal mimo belgijske vojašnice domov; pred menojo so šli trije pari mladih zaljubljenec iz Vodmata; pogovarjali so se o dopolninskem shodu v »Unionu«. Delali so grde dovitje, ki jih ne morem ponoviti, svinjarili in kvantali so, da hujje ni mogoče. Iz vsega pogovora je bilo posneti, da se udeležili shoda v »Unionu«. Ker je bil vstop dovoljen samo somišljenikom in somišljencem, ni treba vprašati, kake barve so bili ti udeležniki shoda. Bonaventura — tvoj »poduk« rodil sadove, da se že hudič gabijo.

+ Klerikalni shodi minolo nedeljo so nam podali izbornu podobo klerikalnega hinavstva. Tako gusnusne, tako ostudne hinavštine, kakor so jo uganjali klerikalni govorniki minolo nedeljo, svet še ni videl. Ne ene resne, ne ene stvarne besede ni bilo slišati, samo jezuitsko zavijanje, samo urnebesno svetohinstvo. Ti katoliški govorji so taki, da se mora človeku želodec obrniti. Slaba stvar se pač ne da dobro braniti — ta utis ima vsak kdor prečita Šasterščeva in Krekova klobasjanca v obrambo največjega klapača Kranjske dežele.

+ Znanstveni nameni ljubljanskega škofa. Klerikale so o nedeljskih shodih zastran škofove brošure vtihotapili v nemške liste poročila, kjer je med drugim rečeno, da je škof Jeglič spisal svojo brošuro za znanstvene namene. Skofova brošura pa znanost! Ta je pa že tako debela, da se ji morajo krave smerjati. Škof je spisal svojo čisto neznanstveno besedilo in pohujšljivo brošuro, da bi jo vrgel med najširše sloje in s pokvarjenjem ljudstva zasluzil denar.

+ Quamvis sint sub aqua, sub aqua male dicere temptant. Vedno vpijete, da maziljenci božji le za svojo bisago skrbte, pa vendar ni resnica! V nedeljo dne 21. t. m. so tudi nam pozabljenim podnartovčanom privoščili z svojim zaupnim shodom par veselih uric, v klerikalni gostilni »pri Rezi«. Govor gospoda državnega poslanca Pogačnika o zajetju zakonu je bil z odobravanjem navzo-

čih debelo 30tih poslualcev kmalu končan. Za tem je povzel besedo predstuti gospod J. Kalan kot zagovornik našega nedoljnega škofa Toneta. V celiem govoru se mu ni posrečilo napraviti iz rdeče belo knjižico. Zato pa je tembolj divjal nad naprednjaki in jih obispal z raznimi priimki kakor: »Ce že nisi videl hudiča, polegle liberalca, pa bod videl hudič!« Najbolj so ga pekli prevodi knjižice v tuje jezike, da je konečno v svoji sveti jezi zaklical: »Šram me je, da sem Slovenec, da slovenska mati rodi ta avljinje!« Trdil je, da se na prednjaki najbolj valjajo v blatu strasti, prešestovanje in svinjarje, in da naprednjaki največ obiskujejo gotovo hišo v Ljubljani. V takem tonu nam je še marsikaj klobasril, kar pa še vredno ni, da omenimo. Končno smo na poziv zagovornika zaklicali s teškim srečem: »Živijo škof!« ter se razšli s sklepom: »Mi pa ostanemo, kakor smo bli.«

+ O nedeljskem klerikalnem shodu, ki so ga priredili klerikale v »Unionu«, da operejo Antona Bonaventuro radi rdeče knjižice, priobčuje poročilo tudi klerikalno »Hrvatstvo« v Zagrebu. Svoje poročilo zaključuje pobožno »Hrvatstvo« v vzhodnikom: »S tem shodom je Ljubljana pokazala, da je klerikalizem pognal v njej globoke korenine in da bo v kratek čas morala visoka gospoda na magistratu zapustiti svoje mehke fotelje.« »Hrvatstvo« sporočamo, da bo še mnogo Save poteklo v Donavo, predno se bo uresničila njegova pobozna želja.

+ Ne bo obveljalo. Naši notici o inseratih, s katerim je deželni odbor razpisal nekaj služb v »Ljubljancanki« samo v nemškem jeziku, sta »Slovenec« hudo zadeli. Najprvo se je zlagal, da je to zakrivil grof Barbo, a ko ta najbrže ni bil voljan tega očitka nase prevzeti, ker o okrožnih zdravnikih niti referent ni, si je »Slovenec« enostavno izmisli gorostasno laž, da je napako povzročila »Lainacher Zeitung«, ki je doposlanji notico sprejela za inserat, mesto med notice. Toda to ne bo obveljalo, ker sta tudi »Narod« in »Slovenec« objavila trikrat razpis službe okrožnega zdravnika v Idriji med inserati, torek je bil tudi »Ljubljancanki« doposlan inserat in ne notica. Ravnotakso se notice ne objavljajo trikrat v enem listu in tudi se na vrhu ne zapisa kakih 400 oseb, polovico moških in polovico žensk.

+ Pravda radi škofove brošure. Knjigarnar Schrimpf v Trstu je dal v neki tiskarni natisniti škofovo brošuro v nemškem prevodu. Predno je bila brošura popolnoma natisnjena, je poslat brozavljeno naročilo, naj se tisk ustavi. Ker knjigarnar baje neče poravnati stroškov, namerava tiskarna proti njemu vložiti tožbo. Z drugo strani pa se nam javlja, da so pri tržaškemu knjigarnarju posredovali, čim so slišali, da namerava izdati škofovo brošuro v nemškem in italijanskem prevodu razni cerkveni dostojanstveniki ter končno — s kasknimi sredstvi, nam ni znano — izposlovali, da je knjigarnar opustil svoj načrt.

+ 30.000 izvodov škofove brošure v nemškem prevodu so prodali na Dunaju v času od 15. do 20. t. m. Nemški listi pišejo: »Klerikale besne, njihovo časopisje pa molči in si niti ne upa zagovarjati in jemati v zaščito nesramnega, pred pristno rimskoga duha navdahnjenega ljubljanskega škofa, ker pač misli, da bo s svojim molkom najbolje služilo rimski cerkvi.«

+ Polno kopico ovadb zoper nadučitelja Janka Žirovnika, zdaj nadučitelja v Borovnici, je iz čiste kriščanske ljubezni do bližnjega vložil znani župnik Zabret iz Št. Vida nad Ljubljano. Te ovadbe so bile pa tako temeljito podprtne, da je sklenil deželni šolski svet v svoji zadnji seji, naj gredo v — koš!

+ C. kr. okrajni šolski svet v Logateu, ki mu predseduje slavnosnamen glavar Ekel, je izdal na šolska vodstva nekako odredbo, s katero se skuša omejiti telovadbo učencev in učenek pri »Sokolu«. Zaradi lepšega se imenuje tudi »Orla«, saj se ono zviranje po kozolečih, ki ga goje Orl, ne more imenovati telovadba. Naprjena je vsa stvar le proti »Sokolu« in duševni oče to najnovejše birokratične modrosti je idriški dekan Arko, ki je član okrajnega šolskega sveta. Prepovali so imenovati se šolski deci »snaraščaj«, telovadba se mora vršiti podnevi, telovadno obliko je predložiti v potrjenje, telovadbo mora vedno nadzorovati učitelj ali učiteljica, prepovedani so vse javni nastopi itd. Te bistromušne šolnike, ki so pomagali storiti tak sklep, vprašamo, kako se to strinja z intencijami naučnega ministra in pričnimi pedagogov, ki toplo zagovar-

jajo gojenje telešnih vaj šolski mladini in prirejajo enkete, kako to velekaristno sredstvo za okrepiljenje in ohranjanje zdravje pospešiti. Pri nas pa vidijo klerikale v sokolski telovadbi učencev svoj pogibelj, zato treba to telovadbo prepovedati in tem sovražnikom mladine hiti na pomoci c. kr. glavar, čeprav je le Ekel. Mladina se ne pokvarja pri sokolski telovadbi, pokvarjajo jo katereti, ki so notorični obrekovalci in lažnjive! Dekan Arko, hic salta! No, pa take odredbe starokopitne birokratije so bodo preprečile telovadbe ljudskošolskih šolarjev. Za vzgojo in zdravje svojih otrok so predvsem odgovorni starši in če ti hočejo, nihče ne more prepovedati otrokom telovadbe. Tu imajo starši prvo in zadnjo besedo brez vsake inštanc!

+ Okrajna hranilnica v Konjicah (Bezirkssparkasse Gonobitz) je ena izmed najobskurnejših a tudi najzagriznejših nemških šparkas na Slovenskem Štajerskem. Ta denarni zavod okraja, ki je po 90 % slovenski, državljen se je te dni odkloniti pismo in listino, na podlagi katere je stranka zahtevala izplačilo malenkostne vloge 148 K, češ, da slovenščine ne razume in da zahteva vsled tega nemško pismo in nemški prevod listine. Pred odvetničko pretjeno tožbe je potem seveda zvezla te čedna šparkasa ponizno pod klop ter izplačala vlogo in zahtevala 2 K 50 v za prevod slovenske listine. Tako postopanje je že višek pangermanske nesramnosti, zlasti če se pomisli, da bi morala konjiška »bezirkssparkasa« tisti hip zapreti svojo nemški botego, čim bi jej slovenski vlagatelji odpovedali svoje vloge. Prizadetim krogom pripomčamo ta slučaj v primerno uvaževanje!

+ Za dopolnilno volitev iz splošne kurije na Goriškem, ki bo dne 19. decembra t. l. se pripravljajo klerikale tako, kakor na prve volitve, namreč zbirajo denar, ker vedo, da so jim tisočaki izborni pomagali poleg zlorabe vere in cerkve. Ne začijo se pa nič prav varne klijub temu, da so po prvih volitvah tako kričali, kakor da so spravili v svojo malho celo goriško dežel. Povdarijo nevarnost, da bi se naprednjaki močno približali številu klerikalnih poslancev, ako bi propadla klerikalna stranka pri dopolnilni volitvi. To bodi vspodbudilo vsem neklerikalnim elementom, da se vržejo z vsem ognjem v volilni boj.

+ Kdo bo deželni glavar na Goriškem? Govorilo se je mnogo o možnosti klerikalnega bloka v goriškem deželnem zboru ter da bo novi deželni glavar najbrže klerikale. Ali kakor sedaj kažejo znamenja, ne bo klerikalnega bloka in ne klerikalnega glavarja, marveč postane deželni glavar goriški zopet star laški liberalci dr. Pajer. Vlada sicer ve, da je dr. Pajer lani dokazal, da ne zasluži več zaupanja krone, ker je piskal na prisego, katero je dal kot deželni glavar in tolmačil poslovni red, kakor se je njemu zljudilo, delal obstrukcijo ter pustil celo večino brez predsedstva, ali Pajer je star in danes ali jutri se mu lahko pripeti kaj človeškega, vlada pa tudi ve, da ako ne vzame glavarja iz srede laških liberalcev, bo malo upanja na redno delovanje deželnega zabora. Laški liberalci bi se uprli z vso silo poskus, imenovati za deželnega glavarja koga druga in ne Pajerja; drugega bi tudi ne pripoznali. Vlada pa upa, da druge stranke bi se že kakor pomirile klijub imenovanju Pajerja, četudi ve, da manjšina ne more sprejeti z veseljeni Pajerja za deželnega glavarja. Predno bo otvorjen goriški deželni zbor, bo potreba še kako dosti pogajajnj, ki naj bi ustvarila nekak modus vivendi v novem deželnem zboru. Klerikalnega

Iz jugoslovanske lirike. Prešernove izbrane pesmi v srbskem prevodu so nadalje naročili: Mestni deklinski licej v Ljubljani (2 izvoda), g. R. Maister v Przemyslu, g. Ante Beg, potovni učitelj »Družbe sv. Cirila in Metodja« v Ljubljani, g. dr. Janko Šlebinger, profesor v Ljubljani, g. Ivan Gostiša, cand. med. na Dunaju in g. Josip Kozič in v Bremenu na Nemškem. Čim izide knjiga, jo dopošljemo naročnikom. Nadaljnja naročila sprememba urednik Rasto Pustoslemšek v Ljubljani.

Razširjene so ljudske šole na Karolinški zemlji in v Zgornji Šiški v trikratnico, v Doleni vasi pri Ribnici v štirirazrednico.

Novi notar v Postojni, g. Jakob Kogej, začne uradovati v Postojni prihodnji teden; imel bo pisarno v hiši ge. Čeferinove pri »Posojilnic« blizu novega glavarstva.

Samomor učiteljice. V Mariboru se je zastrupila 20letna Gizela Laibacherjeva, ki je v preteklem sokslem letu poučevala v Obranji pri Cmureku. Tam se je seznamila z okrajnim zdravnikom Adolfovom Czmilom, s katerim se je tudi zaročila. Dr. Czmil je pravil svoji nevesti, da je sin zelo bogatega tovarnarja, da ima 20.000 K letnih dohodkov in da ji bo dal vsako leto 1000 K samo za obliko. Neizkušeno dekle mu je verjelo vse. Dne 18. t. m. sta oba prišla v neki hotel v Mariboru. Ženin je povedal svoji nevesti, da je napravil njegov oče konkurz in da se mora zato on zastrupiti, da reši z zavarovalno svoto (50.000 K) svojega očeta, ker je tudi jamicil za njega. Nevesti je se dal sigurno učinkujčno strup, nakar se je poslovil. Po njenem odhodu se je nesrečna Gizela zastrupila.

Mestna klavnica v Goriči. Kdor hoče videti klavnico, kakoršna ne sme biti, naj pride pogledat v Goricu. Mestna klavnica je pravi pravatiščki skandal, ki bije v obraz najprijetnejšim pojmom o ligijeniji. — Majhna je, zgrajena je bila l. 1844., umazana, smrdljiva, brez vode, brez luci hlev za živino je tak, da se zdaj pazdaj podere, sploh vse je velika svinjarija. Nečuven škandal, da se poklicana zdravstvena oblast čisto ni ne zmeni za to, da bi odpravila stalno nevarnost, da se mesto okuži. Ta klavnica pa je pravi tip zanikerga sloškega gospodarstva v goričnem mestu.

Casten večer ge. Ponikvarjeve v Trstu. V nedeljo se tržaške Slovenke in Slovenske obhajali 25letnico narodnega delovanja ene najboljših in najdelavnjejših slovenskih žen, gospo Ponikvarjeve. Njej na čast so priredili v tržaškem slovenskem gledališču Subertovo dramo »Zetev«, v kateri je jubilantinja tudi sama nastopila. Gledališče je bilo popolnoma razprodano. Slavljenki je občinstvo prirejalo navdušene ovacije. Med prvimi in drugimi dejanjem so ji bili izročeni razni darovi. Deželni poslanec Ferluga je pozdravil slavljenko s krasnimi govorom v verzih. Po predstavi je bil v restavraciji »Balcan« prijateljski sestanek in komers, na katerem so govorili intendant Zorec, prvomestni šolske družbe g. Senčević in gospa Govekarjeva. Gospa Maša Grönova je prečitala od vseh strani došle pozdravne brzjavke. Vsem se je zahvalila ga. Ponikvarjeva za obilne dokaze priznanja.

Regnicolo, zapeljivec mladih dečket. V Trst se je že pred več leti priklikal 27letni brivec Giuseppe Alleggi iz Barletta v Italiji, zadnje čase brez posla, stanjuje v ulici Punta del Forno No. 4. — Pred nekotim časom se je ta italiannissimo — ki je oženjen in oče dveh otrok in sopra mu je v blagosloviljenem stanu — seznanil z 18letnim dekletem neke poštene tržaške družine, imenom Maria P. stanjuča na trgu S. Giovanni. Zapeljivi falot je neizkušeno dekllico nalagal, da je se fant in da ima v Barletti bogato opremljeno brivsko botego. — Zatrjeval je, da jo »ljublji iz vsega sreca« in obljudil, da jo zagotovo poroci. — Mlado dekle je seveda verjela priljubjenemu lažnjivcu in mu dajala sestanek. — Regnicolo je dekllico tako daleč premotil, da je dne 8. t. m. ob peti uri zjutraj skrivaj zapustila svoje starše v brate ter pobegnila z njim na »zenitovajnsko potovanje« v Gorico in v Videm. Ko je te dni obema pošel denar, kar sta ga imela je Alleggio privel dekllico nazaj v Trst, a tu izginil izpred njenih oči. — Ogoljufana blondinka se je vsa objokana vrnila v svojo družino, kjer je vse povedala, kar se ji je pripetilo. — Brat zapeljane punice — ki je bil vso stvar že prej javil policiji, je takoj šel nazzanit na policijsko ravnateljstvo, da je zapeljivec njegove sestre zopet v Trstu. — Obenem je bila pa prišla na policijo tudi žena Alleggijeva in povedala, da živi s svojimi otročiči v največji revščini in da je njen mož sedaj že tretjič na ta način ušel z neiskušenimi deklicami. — Alleggio je bil v soboto arretiran in oddan deželnemu sodišču.

Italijanski alarm. Na dan 28. t. m. sklicujejo Italijani velik shod v Trstu, na katerem bodo protestirali proti slovenskim in hrvatskim šolam v Primorju. Italijani so še vedno elepi. Bijejo se proti Slovanom, mesto da bi z njimi skupno šli v boj proti skupnemu sovražniku. Vlada je ustavila na italijansko-slovenskem ozemlju pet nemških srednjih šol, dasi predstavljajo Nemci komaj 3% prebivalstva. Toda Italijani veda samo za slovansko nevarnost. Ko bodo spoznali, da imata Slovan in Italijan skupnega sovražnika, takrat bo to morda že prepozno.

Jugoslovansko medicinsko društvo v Gradeu. Z namenom, da se čimbolje pripravijo za vzvišeni zdravniški poklic, poklic delikaten, pa tudi poln odgovornosti ter da kot vestni in pripravljeni zdravnik služijo svojemu narodu, so si jugoslovanski medicinci v Gradeu osnovali svoje društvo, ki se je na I. rednem občnem zboru takole konstituiralo: Predsednik: med. dr. phil. Mikuličič; podpredsednik: med. Todozovič; blagajnik: med. Pasini in Volavšek; tajnika: med. Sekulič in Šlander; knjižničarja: Teodosijevič in Heinz, med.; gospodar: med. Atanasoff; revizorji: med. Vesnič, Borič, Barbot, Onger, Zarjan in Primšar. — Nabavljajoči obširnejšo medicinsko literaturo, strokovne časopise in medicinska učila, so jugoslovanski medicinci prepricani, da se pravim potom bližujejo svojemu cilju. V sesti si, da mora biti praktična medicina pristopna tudi širšim slojem, so pripravljeni tudi na tem polju delovati. Društveni obstanek, združen z velikimi materijalnimi izdatki, je odvesen mnogo tudi od jugoslovenskih rodoljubov, ki morajo društvo podpirati kot izvanredni, dobrotni, podporni in ustanovni člani. Ostavljači trajen spomin svojega rodoljubija, bi oni materijalno pomagali izpopolnjevanje medicinske mladine na korist in blagor svojega naroda. Jugoslovansko medicinsko društvo torej ni važen pojma samo radi solidarnosti starih bratksih narodov, nego je najvažnejši dokaz njihovega skupnega interesa in njihove kulturne vezi. Kajti gotovo je, da je kulturna vzajemnost južnih Slovanov najmočnejša in najsigurnejša podlaga za boljšo bodočnost. Vsak po svojih močeh podpirajmo torej delo Jugoslovanov, kar bodo gotovo imelo lep uspeh! Pomogajmo medicinski mladini, ker s tem koristimo svojemu narodu!

Jugoslovansko prirodoslovno društvo so ustanovili slovenski, hravski in srbski akademiki na Dunaju. Društvo ima namen popularizirati in pospeševati prirodne znanosti v domovini.

Pokojninski zavod češkoslovenskega denarstva v Pragi je kooptiral v svoj upravni svet g. dr. Gustava Gregorina, deželnega poslaneца, odvetnika itd. v Trstu.

Med »Matico Hrvatsko« in »Društvom hrvatskih književnika« že več let trajajoči spor je končno srečno poravnal. »Savremenik«, do sedaj organ »Društva hrvatskih književnika«, bo odslej izhajal tudi kot glasilo »Maticice Hrvatske«, ki ga bo tudi subvencionirala.

Zupnik-naprednjak umrl. V bolnici v Dubrovniku je pretekli teden umrl župnik iz Slatenega, don Niko Kurelja. Pokojnik je bil navdušen pristaš hrvatske napredne stranke, za katero je deloval z največjo vemo. Zupljani, ki so ga ljubili in spovali kakor svojega dobrega očeta, so poskrbeli, da se je mrtvo truplo pokojnikovo preneslo v Slatno, kjer so ga pokopali ob ogromni udeležbi naroda iz Slatenega in njegove okolice. Na odprttem grobu sta govorila naprednjaka Pavlič in Milič, ki sta v vznešenih besedah slavila pokojnega župnika kot narodnjaka in prepricnjaka naprednjaka, kakršnih se ne najde več mnogo med duhovniki. Večen spomin pravemu dušnemu pastirju.

Tako se smešijo! Imamo list, ki ga je pisal hrvatski obrtnik slovenski trgovini za železnino. Slove: »X. L. eisenavr Kescheft in N. — Hoh Keerter herr. Ih meht si Freilinstenz Biden wen si mehten So gut sein mir ein prais gorant zu senden Fon pauer emneil ge Schir Meht bitten So fort zusenden di Adrese ist

K. V.
Schpengler
Post Nemzi

Banštazion Deletovci Slavonien. Ta klasnična brluzga je menda še izza časov — graničarskih šol.

Novi srbski listi. V Belgradu se je osnovala po vzoru »Narodne tiskarnes« v Ljubljani delniška družba, ki bo z novim letom pričela izdajati dnevnik »Novo Vreme«. Novi list bo urejevan v slovenskem duhu ter bo zastopal ideje tistih slovenskih strank, ki stope na temelju kulturnega edinstva jugoslovenskih narodov. V zunanjji politiki bo list zagovarjal ideje ministrskega predsednika Pašića ter se zavzemal za bratsko sporazumljenje med Srbijo in Bol-

garsko. **Glavni urednik novega lista bo bivši načelnik srbskega tiskovnega urada Vladimir Savić.** — Tedaj je izšla prva številka novega lista, ki se imenuje »Moč naroda«. Urednik lista je generalštabni polkovnik, bivši vojni minister in poslanik na Cetinju Miloš Vasić. — Z novim letom baje prične izdajati svoj list tudi bivši ministriki predsednik dr. Vlada Gjorjević.

Ameriške novice. Nesreča v rudniku. V Sunnyside, Utah, se je prigodila v rovu razstrelba, pri katerej je bilo šest ruderjev ubitih. Med njimi je tudi Slovenec Josip Zorko. — Ponesrečil je v Franklin Cone maugh Fran Prudič, po dom. Bolkec iz Cerknice. Utrgal se je nad njim velika skala, mu zdrobila obe noge, ter ga sploh tako hudo poškodovala, da je na mestu umrl. Njegovi tovarši iz Cerknice so mu poklonili lep venec z napisom: »Svojemu tovaršu cerknščaku fantje. — V Lincolnu, III., sta se poročila Maks Brezlan in gđa. Rozo Debeljak.

Nesreči. Ko je včeraj popoldne pri zgradbi Privčeve hiše v Prisojni ulici prinesel delavec Anton Mojškere na oder opeko, mu je spodrsnilo ter je padel na 70 cm nižji oder. Pri padcu je zadobil take notranje bolečine, da so ga moral z rešilnim vozom odpeljati v deželno bolnišnico. — Pri isti zgradbi je pozneje padel vsled svoje neprevidnosti 14letni Leopold Zubukovec s 7 m visokega odra ter si pri padcu zlomil levo nogo. Zadobil je tudi na glavi tako poškodbo, da je običjal nezavesten in so ga nato prepeljali z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

Ogenj. K t včerajšnji vesti se nam poroča, da ni gorel železniški voz, marveč kozolec posestnice Marije Mihevcove na Ilovicu št. 4. Zgoraj je kozolec, za 36 K slame, 40 K vreden mlekarški voziček, omara, slamorjeznic in kad. Mihevcova je bila zavarovana pri »Franco Hungroise« za 300 K, škede ima pa 658 kron. Kako je ogenj nastal, dosedaj še ni znano.

Delavske gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 260 Hrvatov, 180 Macedoncov in 25 Slovencev. V Heb je šlo 90, v Inomost 25, v Meran 35, v Beljak pa 18 Hrvatov. V St. Mihail na Korčnem se je odpeljalo 19 Slovencev, na Dunaj pa 25 Kočevarjev. Iz Amerike je prišlo 160 Hrvatov.

Razne stvari.

Za slovensko umetniško razstavo, ki se ima prirediti prihodnje leto v Krakovu, bo krakovski mestni občinski svet, kakor poroča znan poljski književnik Petmajer »Lidovim Novinam«, votiral 100.000 K.

*** Nov ognjenik.** Na Tenerifi, enem izmed Kanarskih otokov, se je odpril v gorovju Las Flores nov ognjenik, iz katerega se vali gost dim in goreča tvarina. Čuje se tudi močno podzemsko bučanje.

Lahkoverne ženske. 24letni brezposelnih Alfonz Štetina je v teku dveh let pod različnimi pretvezami opeharil dve bogati Dunajčanki in sicer Marijo Lerach za 14.600 K in Viljemino Hoffmann za 18.366 K. Denar je deloma zaigral na borzi, deloma zapravil. Štetino se zapravil.

*** Madžarska pohlepnot.** Ogrska vlada je sklenila, da izloči Reko iz senjske škofije, da tako pretrga posledno nit, ki združuje Reko z ostalim hrvatskim državnim teritorijem. Da bo sedanja izdajalska hrvatska vlada temu pritrčila, je pač ob sebi umenvno, saj je celo »pravčenje Vatikan spreminil v tem oziru, svoje mnenje.

*** Planet »Croatia».** Ravnatelj zvezdnarice hrvatskega prirodoslovnega društva v Zagrebu vsečiliški profesor dr. Oton Kučera je dobil od astronoma na zvezdnarici v Heidelbergu dr. Avgusta Kopffa obvestilo, da je krstil nov planet, ki ga je odpril 6. marta 1906. z imenom »Croatia« v spomin na ustanovitev prve zvezdnarice na Hrvatskem, ki jo je osnovalo hrvatsko prirodoslovno društvo v Zagrebu. Planet »Croatia« se giblje med Martom in Jupitrom okrog solnce.

*** Ustreljena Amerikana.** V nikaragijski republiki v Srednji Ameriki imajo malo domačo vojno. Na strani ustašev sta se borila proti predsedniku Zelayi dva državljana Zedinjenih držav severoameriških. Vladični vojaki so pa Amerikane ujeli, ju obsodili na smrt ter ju takoj ustrelili. Zedinjene države so takoj odposlate dve vojni ladiji proti Nikaragvi.

*** Državni pravnik štrajka.** Pred kazenskim oddelkom neke petrogradske okrajne sodnije je nastopila dne 20. t. m. prvikrat neka ženska kot kazenski zagovornik. Državni pravnik je ugovarjal, da bi se priplstilo žensko kot zagovornika. Sodni dvor je protest državnega pravnika zaprnal, na kar je državni pravnik zapustil dvorano. Sodni dvor je moral več tega obravnavo preložiti.

*** Stanovanje za 100.000 K na leto.** V New Jorku se oddaja stanovanje za zasebnika, obstoječe iz 24 sob, več sob za služničad in 9 kopalnih kabinetov. Vse sobe so opremljene z največjim razkošjem. Sicer pa ni to sedaj nikaka redkost več. V novejšem času so začeli veliki podjetniki zidati hiše, v katerih se nahajajo stanovanja z 20 do 25 sobami. Ameriški milijonarji raje plačajo za stanovanje po 80.000 do 100.000 K na leto, kakor pa da bi se sami ukvarjali s hišnim gospodarstvom.

*** Nehvaležnost — plačilo sveta.**

Ko je ruski car Nikolaj I. ležal na smrtni postelji, je vprašal svojega prijatelja, poljskega velikaša Wielopolskega, katera dva vladarja sta bilanajnespretnješa v postopanju nasproti avstrijski monarhiji. Wielopolski ni vedel, kaj bi odgovoril svojemu carskemu prijatelju. Car pa je pojasnil: »Vaš kralj Sobeski in — jaz. Sobeski je resil Avstriju pred Turki, jaz pa pred Madžari! Pa glej, kako je vračala svoj čas Poljakom, pozneje pa meni v krimski vojni!«

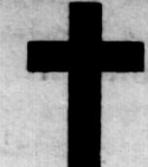
*** Bolja ženitve kakor ječa.** Dolgočasno življenje v zaporu v New Yorku, kjer je bil že dva meseca zaprt Samuel Rothstein, ker ni hotel izpolniti ženitve obljube se mu menila že ni več dopadlo, ker se je raje poročil. Pisal je namreč seriu listič, na katerem naznana, »da je sklenil storiti najhujše in da hoče deklico poročiti«. Nevesta je bila na tem obveščena in kmalu je prišla na Borough Hall, kjer je je pričakoval njen »ljubljenec«. Slučajno navzoči sodnik je zvezal Rothsteina v zakonske spone, ki je potem s svojo mlado ženo zapustil zapore.

Knjижevnost.

*** Naša bodočnost.** List za šoli odraslo mladino. Izhaja v Ljubljani 15. dan vsakega meseca in velja za celo leto 2 K 50 v. Zadnja številka ima sledenčo vsebino: Mi grem naprej. Ob Tyrševi petindvajsetletnici. Iz Tyrševe mladosti. Pomen Tyrša za Sokolstvo. Tyrš, njegova gesla in pomembne misli o Sokolstvu. Ustavnoznanstvo. Kako so nastale pravljice o bajkah. Prirodoslovni paberki. Vestnik za sokolski naraščaj. Pismo mladim čitateljem »Naše bodočnost«. — Sokolska društva naj bi bolj marljivo razširjala »Našo bodočnost« med svojim naraščajem!

*** Slovansky svět.** Znani slovanski učenjak profesor Lubor Niederle je pod tem naslovom izdal knjigo, ki obsegata zemljepisne in statistične slike sodobnega Slovanstva. Knjiga, ki je posvečena »iniciatorju slovanskega shoda v Pragi l. 1909. gospodu dr. Karlu Kramaru«, šteje 200 strani in stane 3 K 20 v.

*** Nov srbsko - nemški in nemško - srbski slovar.** V znani založbi H. Hartleben na Dunaju, ki izdaja renomirano »Bibliothek der Sprachenkunde« sta izšla kot del te knjige dve knjige, obsegajoči nemško - srbski in srbsko - nemški slovar. Sestavlja je slovar Pavel Jovanović. Vsaka teh dveh knjig obsegajo 12 tiskanih pol in velja trdno in čedno vezana le 2 K 20 h, s pošto 20 h več. Dasi je za slovansko del obseg skromen, je vendar v tej zbirki navedenih 18.000 besed. Ves besedni zaklad je skrbno izbran s posebnim ozirom na vsakdanje praktične potrebe. Ta besedni zaklad pač ne zadezuje za čitanje znanstvenih del, a zadezuje popoln

Tužnim srcem javljamo vsem srodnikom in znancem, da je naš ne-pozabni sin, oziroma bratec

Franc Polajnko
učenec I. gimnazijalnega razreda

danes, v 12. letu starosti, izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb bude v sredo popoldne ob 4. ur. 4333

Blagega rajnika priporočamo v pri-jazem spomin.

Ljubljana, 23. novembra 1909.

Alojzij, Alojzija, starši. — Ivan, Josip, Alojzij, Mimi, bratje in se-stra. — Vsi ostali srodniki.

Godbo za koncerte in ples
do 16 mož,
priporoča za Kranjsko najst-a-rejši in zanesljiv koncesjonar
godbe 4332

Avg. Zornič
Ljubljana, ul. „Stara pravda“ 3.

**Odvetniški
koncipijent**

s sodno prakso, želi premeniti službo.
Blagovoljne ponudbe pod „kan-didat“ na uprav. »Slov. Naroda«. 4321

Službo blagajničarke

želi v kaki boljši trgovini ali kavarni
zelo vestna gospodinca.

Ponudbe pod „Blagajničarka“
na uprav. »Slov. Naroda«. 4323

Sprejmejo se

Šivilje in učenke

za šivanje zavrainic (kravat).
Zelasi se je na Privozu štev. 3 v
Ljubljani. 4288

Proda se

hiša na Bledu

Hiša je popolnoma nova s 4 so-bami, kuhinjo, jedilno shrambo in kletjo. Pripravna je posebno za obrnike. 4322

Naslov v uprav. »Slov. Naroda«.

Zaboji

dobro ohranjene v vsaki velikosti in
mnogi kipi 4190

J. Razboršek v Šmarinem pri Litiji.

Za trgovino
na deželi se išče priprosto in za-nesljivo

dekle

ki je popolnoma izvežbano v prodaja-nju špecerijskega blaga in žganja. Po-goj poštenost. — Vstop od 1. do 15. decembra.

Ponudbe pod „Trgovina“ na
uprav. »Slov. Naroda«. 4331

oooooooooooo

**Prostovoljna dražba
Pintarjeve gostilne
v Kandiji**

s hišo št. 7 in gospodarskimi po-slopji, vrtom, kegljiščem in mes-nico, se vrši

dne 29. novembra 1909 ob 9. dopoldne
pri c. kr. okrajnem sodišču v No-vem mestu, pri katerem so pogoji
na ogled.

Izklicna cena 30.000 K, vadji 10%.
na skupilo je plačati 4000 K, estalo
po dogovoru. 4325

Radovljiski užitniški zakup
sprejme za takojšnji nastop trez-nega in poštenega

dacarja

Predstaviti se je osebno pri gosp. Rudolfu Kunzelju, načelniku v Ra-devljiči. 4330

**Spretnoga
pisarja**

sprejme pisarna dr. Frana Brnčiča in dr. M. Pretnerja, odvetnika v Trstu, via Nuova, 13/II. Prednost imajo izvežbani knjigovodje. Vstop takoj. Plača po dogovoru. 4328

Izurjene

Šivilje

sprejme tako kot pomočnice v trajno delo B. Meliel, izdelovalka ženskih oblek, Gradska ulica štev. 8, L nadstropje v Ljubljani. 4326

Provizijski potovalec

zmožen slovenščine in nemščine v go-voru in pisavi, se išče za naličje mirvaških krst, razglednice in papirno blago ob visoki proviziji, event. stalni piaci, 4289

Vprašati je pri Fr. Margelius, trgovina z žalnimi predmeti v Be-ljaku na Koroškem.

Zanesljiv, pošten in veden gospod želi službo

oskrbnika.

Naslov pove upravljanje »Sloven-skega Naroda«. 4320

Trgovski vajenec

star 14 do 16 let, s primerno izob-razbo, se sprejme tako v trgovino z mešanim blagom J. Pretner, trgo-vec na Bledu. 4302

Sprejmem

učenko

v trgovino mešane stroke.
Peter Sitar, Jesenice.

Sukna

in modno blago za obleke
priporoča firma

Karel Kocian
tvornica za sukno
v Humpolcu
na Češkem.

Vzorec franko.

III

INDRA-TEA

najboljši in najfinješi čaj.

3773

Za zimsko sezono:

fino izdelane suknje,
kratki in dolgi kožuh, moderne obleke od 24 K naprej, angleške obleke lastn. izdelka, posamezne hlače, fini deški plašči, krasni kostumi za dečke

v velikanski izbiri.

Stale, na vsakem predmetu označene cene. Jesenice, Gorenjsko.

Velikanska zaloga blaga za narocila po meri.

A. Kunc

Ljubljana
Dvorski trg št. 3.

Podružnica:
Jesenice, Gorenjsko.

NAZNANILLO.

Naznjam, da sem se preselil iz Loža

v Postojno,

kjer začenam uradovati prihodnji teden

v hiši gospe Čeferinove

zraven „Posojilnice“ blizu novega glavarstva.

Notar JAKOB KOGEJ
v Postojni.

4326

Izvestos
istrski brak

2 1/2 leti star, bele barve, so proda-tako.

Več pove Vilko Sever, arhitekt

v Kastvi, Istra. 4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

4157

</div